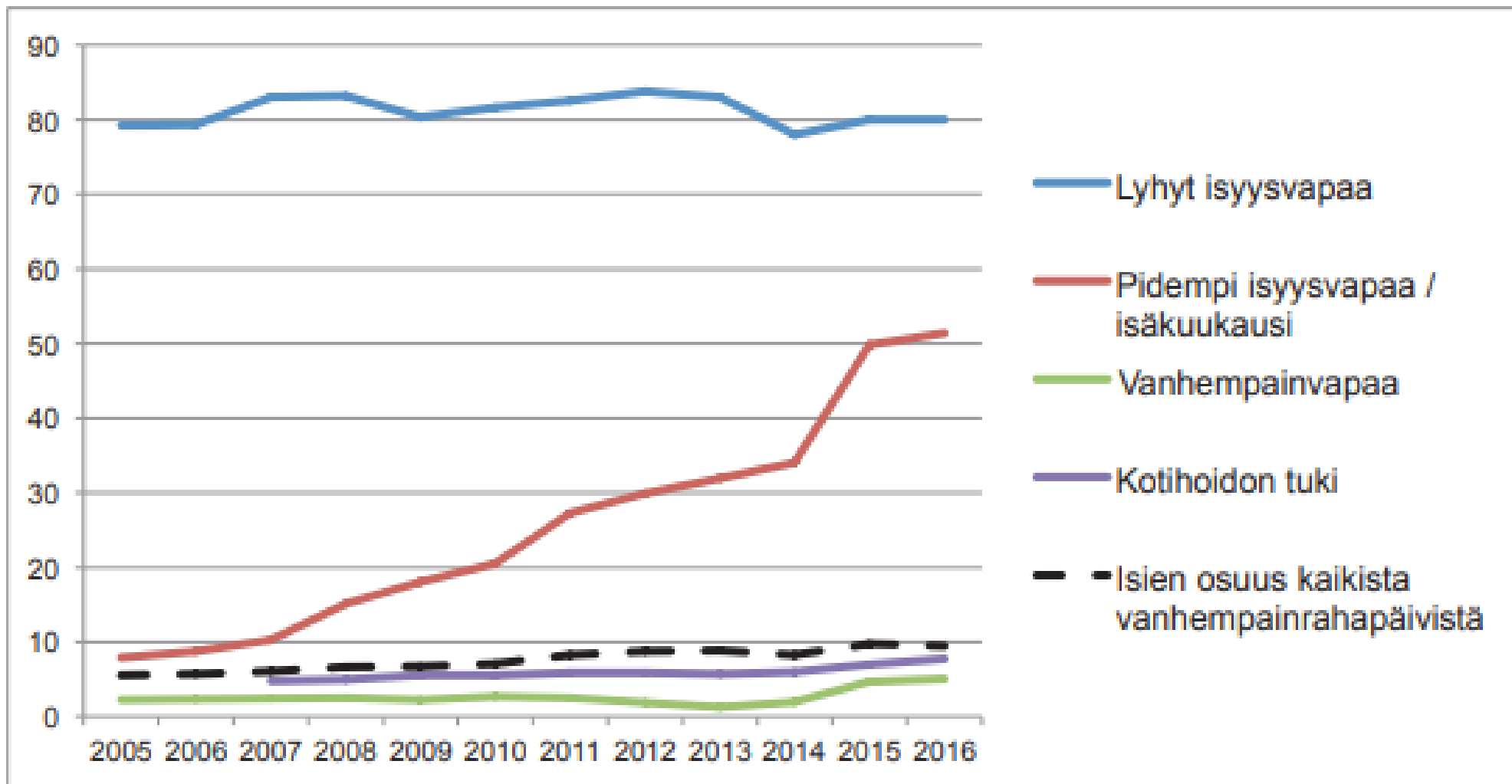

Positiivista puhetta isien perhevapaista

Turku 21.11.2018

KUVIO 1. Isien eri perhevapaiden käyttö 2005–2016, osuus alkaneista vanhempainrahakausista, %
(Lähde: Kelan tilastolliset vuosikirjat)

Lähde: Närvi, J. Isä hoitaa – vai hoitaako? <https://bit.ly/2uvcTuH>

TAULUKKO 9. Isä ei pitänyt mitään vapaata vuonna 2013 syntyneen lapsen kanssa, koska (%)

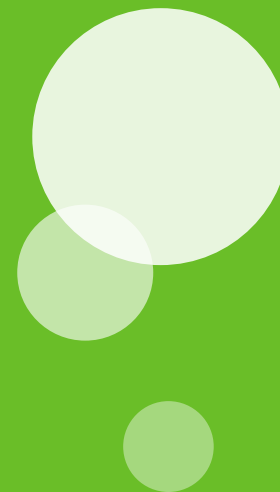
lapsen äiti hoiti lasta kotona	49
isä ei ollut työelämässä	35
isyysvapaan pitäminen ei ollut taloudellisesti mahdollista	26
työtilanne/työn luonne esti isyysvapaan pitämisen	26
työkiireet estivät isyysvapaan pitämisen	24
isä ei pitänyt isyysvapaata tarpeellisena	12
lapsen äidillä ei ollut työpaikkaa	12
isyysvapaan/-rahan hakeminen tuntui hankalalta	12
työnantaja ei pitänyt isyysvapaata suotavana	9
arvioi vapaalla olevan kielteisiä seurauksia asemalle työssä	9
työpaikan epävarma tilanne/epävarmuus työsuhteen jatkumisesta esti isyysvapaan pitämisen	8
isyysvapaan pitämisen aikaraja oli liian lyhyt	7
isä ei asunut lapsen äidin kanssa	7
työpaikalla on suhtauduttu kielteisesti isyysvapaan pitämiseen	5
oli isyysvapaan sijasta vuosilomalla	5
huomasi liian myöhään / ei ehtinyt ilmoittaa ajoissa isyysvapaan käytöstä	4
lyhyt työaika mahdollisti riittävästi vapaa-aikaa lapsen kanssa	2
isän mielestä lapsenhoito kuuluu äidille	1
lapsen äiti ei halunnut isän jäävän isyysvapaalle	0
ei tiennyt oikeudesta isyysvapaaseen	0
muu syy	22
N	76

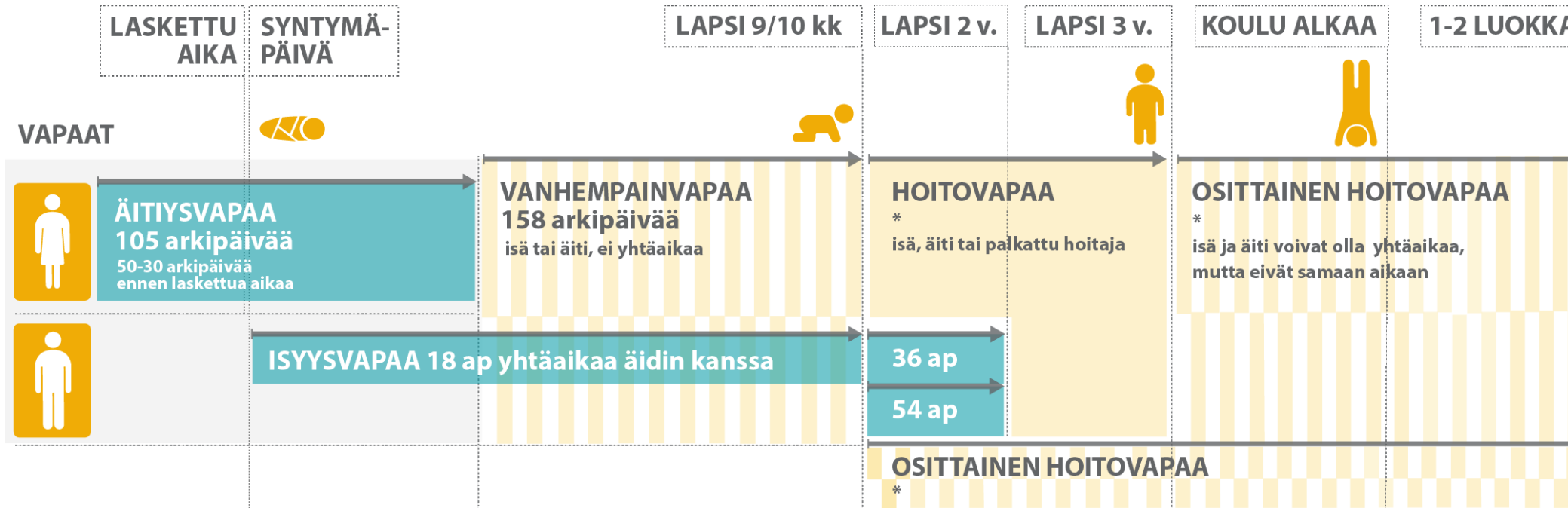
TAULUKKO 14. Isä ei jäänyt pidemmälle isyysvapaalle, koska (%)

lapsen äiti hoiti lasta kotona	59
ei ollut taloudellisesti mahdollista	46
työtilanne/työn luonne esti vapaan pitämisen	34
työkiireet estivät vapaan pitämisen	23
lapsen äidillä ei ollut työpaikkaa	23
ei pitänyt tarpeellisena	19
oli vapaan sijaan vuosilomalla	13
lyhyt työaika mahdollisti riittävästi vapaa-aikaa lapsen kanssa	12
ei tiennyt oikeudesta pidempään isyysvapaaseen	11
arvioi vapaalla olevan kielteisiä seurauksia asemalle työssä	10
pidemmän isyysvapaan/-rahan hakeminen tuntui hankalalta	9
pidemmän isyysvapaan pitämisen aikaraja oli liian lyhyt	9
työnantaja ei pitänyt vapaata suotavana	7
työpaikalla on suhtauduttu kielteisesti pidemmän isyysvapaan pitämiseen	4
työpaikan epävarma tilanne/epävarmuus työsuhteen jatkumisesta esti	4
ei ollut työelämässä	4
piti pidemmän isyysvapaan sijaan vanhempain- tai hoitovapaata	3
isän mielestä lapsenhoito kuuluu äidille	3
lapsen äiti ei halunnut isän pitävän vapaata	3
huomasi liian myöhään / ei ehtinyt ilmoittaa ajoissa vapaan käytöstä	3
ei asunut lapsen äidin kanssa	1
muu syy	9
N	277

Perhevapaalaskelmat

KORVAUKSET

Korvaukset ovat verotettavaa tuloa ja kerryttävät eläkettä.

ÄITIYSVAPAAKORVAUS
n. 70% työtulosta
**

ISYYSVAPAAKORVAUS
n. 70% työtulosta
**

VANHEMPAINVAPAAKORVAUS
n. 70% työtulosta
**

OSITTAINEN HOITOVAPAAN KORVAUKSET

JOUSTAVA HOITORAHA

- 241,19 e/kk (22,5h tai 60% kokopäivä työajasta)
- 160,80 e/kk (22,5-30h tai 80% kokopäivä työajasta)

Tueton aika kolmivuotiaasta koulun alkuun

OSITTAINEN HOITORAHA

- 96,89 e/kk

HOITOVAPAAN KOTIHOIDONTUKI:
hoitoraha + hoitolisä + mahdollinen kuntalisä
Hoitoraha:
- 338,34 e/kk/lapsi
- 101,29 e/kk/seuraava lapsi
- 65,09 e/kk/alle kouluikäinen lapsi
Hoitolisä:
- enintään 181,07e/kk/vain yhdelle lapselle(hoitotukioikeus) (tulorajat ja perheen koko)

* Enintään kaksi vähintään kuukauden pituista jaksoa

** Edellisestä verotuksessa vahvistetut tulot tai edeltävän 6 kk tulot

*** Joustava, viikottaiseen työaikaan perustuva

Arkipäivällä tarkoitetaan ma-la.

Äitiysvapaa 4,2 kk
Isyysvapaa 2,2 kk
Vanhempainvapaa 6,3 kk
Yhteensä 12,7 kk

Laskelmat koskevat ansiosidonnaisia vanhempainvapaita.

Taustaoletukset 1

- Kaikki perhevapaat käytetään yhden kalenterivuoden aikana – tämä tarkoittaa, että isyysvapaasta osa (n. kolme viikkoa) käytetään yhtä aikaa äidin kanssa.
- Kuukaudessa on oletettu olevan 25 arkipäivää (ml. lauantait), joilta vanhempainetuutta saa.
- Vuosilomat käytetään toisen vanhemman ollessa vanhempainetuudella tai ne säästetään seuraavalle vuodelle.
- Palkkojen oletetaan pysyneen samoina kuin edellisessä vahvistetussa verotuksessa (pl. mm. mahd. palkankorotukset)

Taustaoletukset 2

- **Vanhempainrahan suuruus on laskettu Kelan vanhempainrahalaskurilla.**
- **Korotettu äitiysraha 56 päivän ajalta on otettu huomioon.**
- **Veroprosentti on laskettu verottajan laskurilla. Tämä ottaa huomioon tuen ja palkan erisuuruiset veroprosentit. Malliperheen on oletettu kuuluvan ev.lut. kirkkoon.**
- **Mallilaskelmissa käytetään esimerkkinä Hyvinkäätä, jonka kunnallisveroprosentti (19,75) on lähinnä koko maan keskiarvoa (19,9).**

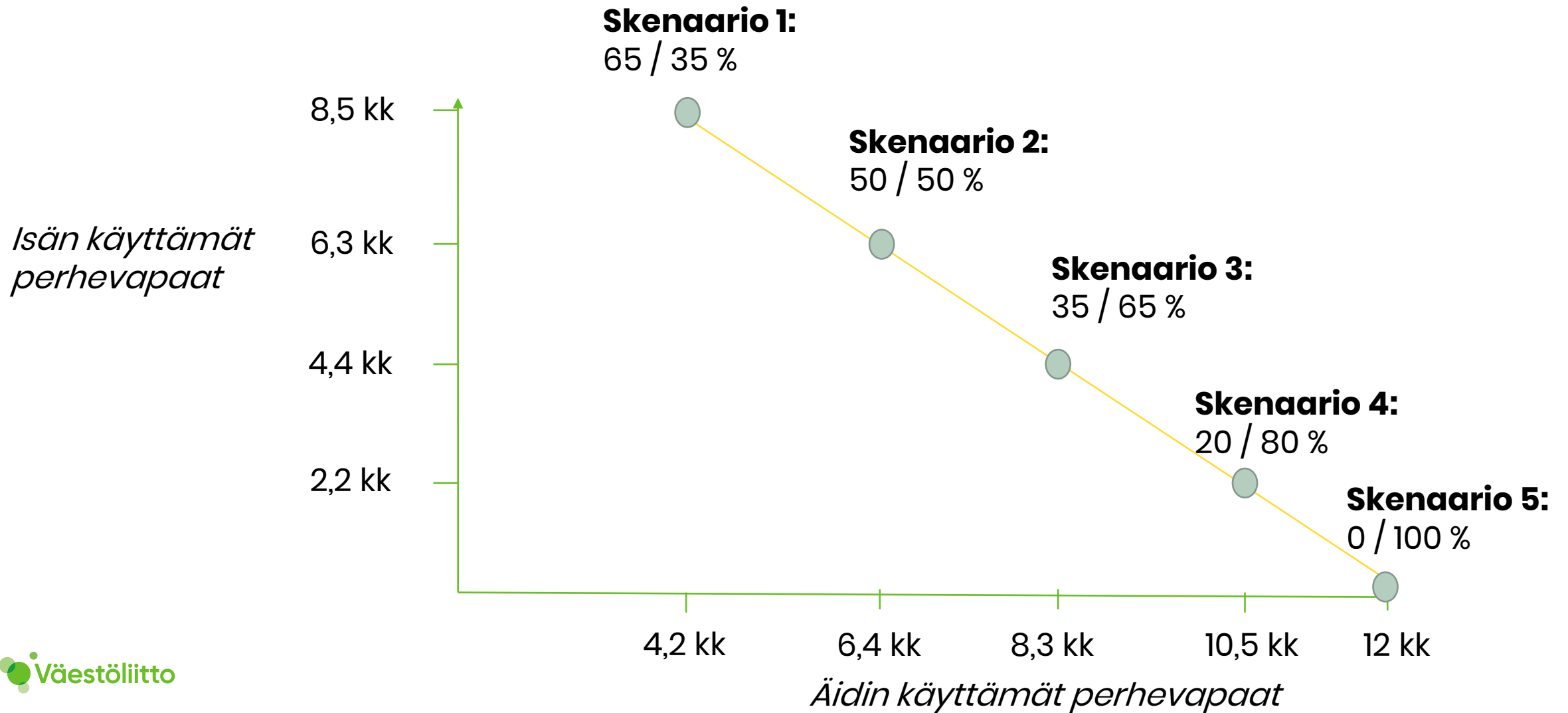
Taustaoletukset 3

- **Desiilit ovat kymmenesosia. Eli 1. desiili tarkoittaa palkkaa, jota vähemmän tienaa 10 % palkansaajista. 9. desiili tarkoittaa rajaa, jota enemmän tienaa 10 % palkansaajista.**
- **Laskelmissa käytetyt tulotiedot ovat peräisin Tilastokeskuksesta. Ne perustuvat kummankin sukupuolen osalta erikseen palkkatason mediaaniin sekä 1. ja 9. desiilin mukaisiin keskipalkkoihin. Siksi miesten palkat on laskelmissa oletettu naisten palkkoja suuremmiksi.**
- **Viidennessä skenaariossa, jossa isä ei käytä vapaita ollenkaan, äidin oletetaan olevan 1,5 kk hoitovapaalla ja nostavan kotihoidontukea.**

Keskimääräiset palkat eri tuloluokissa

	Kokonaisansion 1. desilli €/kk	Mediaani €/kk	Kokonaisansion 9. desilli €/kk
Mies	2 274 <i>Perhe D</i>	3 332 <i>Perhe E</i>	5 548
Nainen	2 070 <i>Perhe A</i>	2 771 <i>Perhe B</i>	4 427 <i>Perhe C</i>

Perhevapaan jakamisen skenaariot

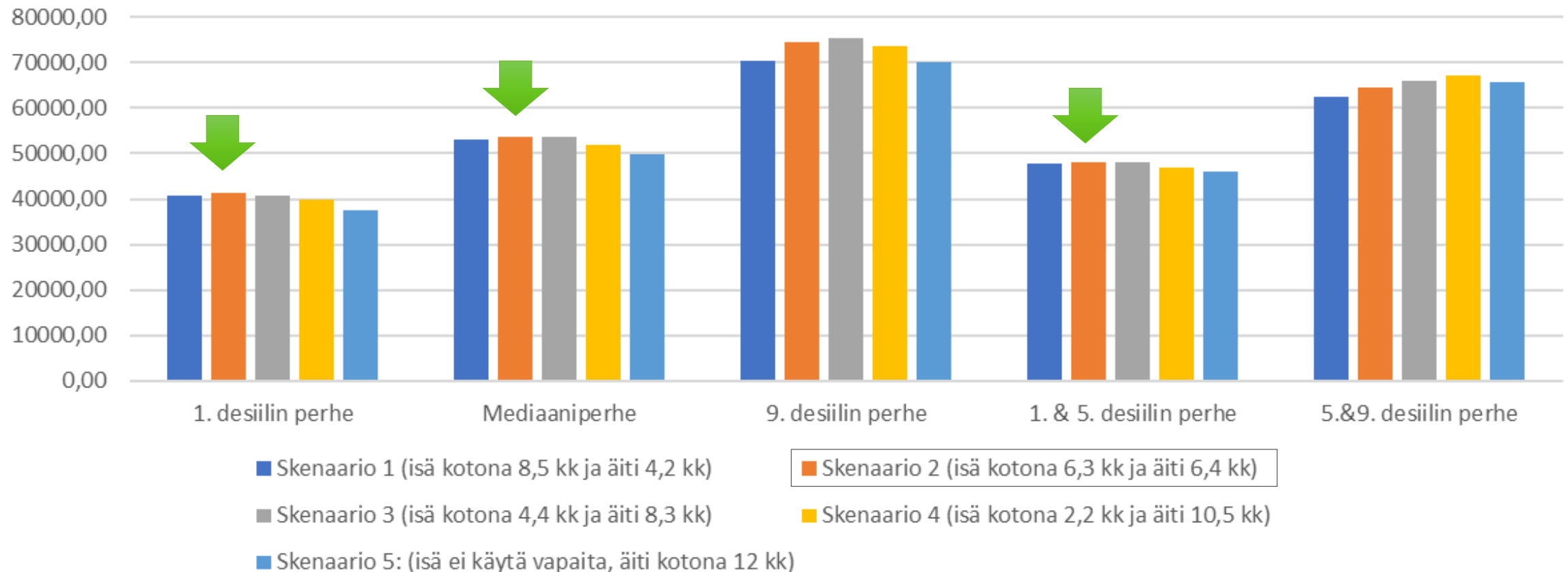

Perheen nettotulot eri tulotasoilla kun perhevapaita jaetaan eri tavoin

	Perhe, jossa molemmilla vanhemmilla on 1. desiilin tulotaso	Perhe, jossa molemmilla vanhemmilla on mediaanitason tulot	Perhe, jossa molemmilla vanhemmilla on 9. desiilin tulotaso	Perhe, jossa isän tulotaso on mediaani ja äidin tulotaso on matala (1. desiili)	Perhe, jossa äidin tulotaso on mediaani ja isän tulotaso on korkea (9. desiili)
Skenaario 1 (isä on kotona 8,5 kk ja äiti 4,2 kk)	40 693 €	53 186 €	70 556 €	47 747 €	62 371 €
Skenaario 2 (isä on kotona 6,3 kk ja äiti 6,4 kk)	41 249 €	53 607 €	74 475 €	48 168 €	64 622 €
Skenaario 3 (isä on kotona 4,4 kk ja äiti 8,3 kk)	40 778 €	53 612 €	75 401 €	48 038 €	66 083 €
Skenaario 4 (isä on kotona 2,2 kk ja äiti 10,5 kk)	39 752 €	51 945 €	73 716 €	46 783 €	67 165 €
Skenaario 5 (isä ei käytä vapaita ja äiti kotona 12 kk (osan hoitovapaalla))	37 633 €	49 774 €	70 049 €	45 959 €	65 831 €

Perheen nettotulot eri tulotasoilla kun perhevapaita jaetaan eri tavoin

Perhevapaan jakamisen vaikutus perheen talouteen. 12 kk nettotulot eri vaihtoehdoilla

Perheen nettotulot eri tulotasoilla kun perhevapaita jaetaan eri tavoin

	Perhe A	Perhe B	Perhe C	Perhe D	Perhe E
Skenaario 1	40 693 €	53 186 €	70 556 €	47 747 €	62 371 €
Skenaario 2	41 249 €	53 607 €	74 475 €	48 168 €	64 622 €
Skenaario 3	40 778 €	53 612 €	75 401 €	48 038 €	66 083 €
Skenaario 4	39 752 €	51 945 €	73 716 €	46 783 €	67 165 €
Skenaario 5	37 633 €	49 774 €	70 049 €	45 959 €	65 831 €

Huomioita

- Taloudellisesti kannattavin vaihtoehto perheille on jakaa perhevapaat tasaisesti vanhempien välillä silloin, kun tuloerot ovat kohtalaisen pienet.
- Verotuksen progressio tasaa nettotuloja tehokkaasti eri vaihtoehdoissa. Vain silloin, kun vanhempien väliset tuloerot ovat hyvin suuret, suurituloisemman vanhemman ei ole taloudellisesti kannattavaa käyttää laajasti perhevapaita.
- Perheen tulonmuodostukseen vaikuttaa tukien palkkatuloja kireämpi verotus sekä se, että tulojen kasvaessa vanhempainrahan suhde tuloihin pienenee. Tämä vaikuttaa siihen, miten suuri tuloero vaikuttaa perheen nettotuloihin eri vaihtoehdoissa.

Huomioita

- **Laskuissa on oletettu, että isä tienaa enemmän kuin äiti. Laskelmat pätevät myös vastakkaisessa tilanteessa, joissa äiti tienaa enemmän.**
- **On kuitenkin otettava huomioon, että äitiysrahassa on korotus 56 päivälle. Tämä vaikuttaa laskelmiin hieman, mutta ei muuta kokonaiskuvaa.**